

Hogyan válhat gyermeked olvasást szerető személyiséggé?

Kedves SzóKiMondókázó!

Köszönjük, hogy feliratkoztál a SzóKiMondóka hírlevelére. Ezért cserébe ezt a füzetet készítettük el Neked. Reméljük, hogy sok hasznos olvasnivalót találsz benne, olyan tippeket és tanácsokat, amelyeket sikerrel alkalmazhatsz gyermekeddel, gyermekeiddel.

A SzóKiMondóka célja a szülőket támogatni abban a törekvésükben, hogy egy szeretetteljes, ösztönző légkört alakítsanak ki otthon, amelyben közös élményekre támaszkodva a tanulás magától történik meg és felkészíti a kicsiket az óvodára, az iskolára, az életre.

Ebben a SzóKiMondóka kisfüzetben olyan témákat dolgoztunk fel, amely segítséget nyújthat Neked abban, hogy gyermeked olvasást szerető személlyé váljon. Hogy miért fontos ez?

Dr. Gyarmathy Éva szavaival élve: „Az egész világ olvasókönyv.” Szavakkal vagyunk körülvéve, s ha nem keltjük fel kellő időben gyermekeink érdeklődését a szavak iránt, akkor marad a kívülről jövő képek alkotta világkép, ami szegényesebb, mint amit magának alkotna meg a szavak útján.

Miről olvashatsz?

Bevezető	2
Közös olvasás, vagy felolvasás? Gyermekednek nem mindegy	4
„Ne csak neki, vele is olvass.”	5
Olvasást előkészítő gyakorlatok	6
Ki gondolná, hogy ennyi a titka gyermekünk olvasóvá nevelésének?.....	6
Milyen a jó gyerekkönyv?	8
Ölbéli közös olvasás - amiben mások a SzóKiMondóka könyvei	11

Mi szülők vagyunk a gyermek legfőbb példái. Ha szeretnénk, hogy szépen beszéljen, mi is tegyük azt. Ha szeretnénk, hogy szeresse az olvasást, fontos, hogy néha minket is lásson olvasni. De a példamutatás mellett fontos, hogy ő is részese legyen ennek a folyamatnak.

Az elbeszélte, felolvasott mesék mindig egy új világba kalauzolják gyermekünket, ami megmozgatja fantáziáját, emellett megtanulja általa a nyelv szépségeit, finomságait, bővül szókincse, világismerete.

Közös olvasás, vagy felolvasás? Gyermekednek nem mindegy

A közös olvasás a **kapcsolatépítés egyik fontos módja**. Ha gyermekünket ölbé vesszük, és úgy olvasunk neki, akkor az ölkben ülve töltheti fel érzelmi tartalékait. Ennek az **együtt történő olvasásnak készségejlesztő hatásai is vannak**, hiszen a szöveget figyelve esetleg feltűnnek neki a szavak közti hasonlóságok, felismerheti saját nevének kezdőbetűjét a szövegben, főleg, ha nagybetűs könyvet olvasunk neki.

Fontos, hogy a képek szépek és barátságosak legyenek, híven tükrözzék az eseményeket. Ugyanakkor az is fontos, hogy **ne legyen a mese minden részlete lerajzolva**. Ugyanis csak akkor használja a gyermek a fantáziáját az egyes jelenetek elképzelésére, ha azokat nem kapja meg készen az illusztrációkban. (Ezért olyan káros a sok TV nézés, mert a sok készen kapott kép eluralja a gyermek képi világát és lassan kiírtja saját fantáziáját.)

S hogy miért olyan fontos a fantázia? Azon túl, hogy **kreativitásunk abból táplálkozik, problémamegoldó képességünk sem működne nélküle**. A gyermekpszichológusok szerint a fantázia az alapja a későbbi empátia kialakulásának is. Empátia nélkül pedig kapcsolataink nem lesznek teljes értékűek.

Az ölbé olvasás alatt több lehetőség van visszajelzést kérni, megtárgyalni a mese fonalát, megtartani a koncentrációt, pluszkérdéseket feltenni a képekkel, mesékkel kapcsolatban. Ezek mind a **megértést, a kommunikációt, a szókincset, a logikai készséget fejlesztik**.

A felnőttek világában a csoportos és egyéni nyelvórák közti különbségre tudnám lefordítani a közös és a "távoli" olvasást. Azaz aközötti különbséget, hogy gyermekünk az öünkben ül-e, míg olvasunk neki, vagy pedig éppen játszik, vagy az ágyában van. Nincsen persze azzal sem semmi baj, ha közben játszik, vagy aludni próbál, de ha lehet, olvassunk neki időnként úgy is, hogy az öünkben ül.

A közös olvasással nemcsak a szókincs, de a képzelőerő, empátia is fejlődik, amellett, hogy a kapcsolatépítés egy fontos módja. Persze nincs annál jobb, mint amikor összebújhatunk csemeténkkel, ez a néhány nyugodt perc esténként, nemcsak őt tölti fel, hanem minket is a napi rohanás után.

„Ne csak neki, vele is olvass.”

Az esti mese olvasásánál általában gyermekünk már az ágyban fekszik, esetleg még nézi a képeket, de már nem olyan aktív, mint napközben. Inkább befogadja a mesét, mint megéli, hagyja magát álomba ringatni általa. Ez egy nagyon fontos szerepe a könyvnek, a mesének, amelynek során rábízunk magunk az olvasott szövegre és fantáziánkra, s hagyjuk, hogy az hasson ránk. Egy életre meghatározó élményeket szerez ez által a gyermek, átadva magát a szülő hangján és szűrőjén keresztül érkező élményeknek. Fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Tartsuk meg ezt a jó szokást, ameddig csak lehet. Ne hagyjuk abba akkor sem, mikor gyermekünk már tud magának olvasni. Kapcsolatunkat is építi, de a világhoz való kapcsolódás erős szálát is a gyermek köré fonja az esti felolvasás.

Épp ilyen fontos azonban az is, hogy vele is olvassunk, ne csak neki: **aktívabb időszakban gyermekünk könnyebben belehelyezi magát a mesébe, verbálisan is részt vesz benne.** Bemond egy-egy szót, ami következik, ha visszatérő sorok vannak, és kiszámítható a mese fonala. Bátorítsuk, **vonjuk be az olvasásba!**

*„Amikor a szülő minőségi időt tölt gyermekével,
jelenlétével ajándékozza meg.”*

(Gary Chapman és Ross Campbell)

Milyen módokon lehet még bevonni őt az olvasásba?

- mielőtt elkezdjük olvasni a mesét, **megnézzük a képeket, megbeszéljük**, miről szólhat a mese, milyen szereplők vannak benne
- kérjük meg, **hogyan keresse meg a képeken a szereplőket**, mutassa meg hol vannak
- saját szavaival is **mondja el mit lát**, vagy milyen az a valami, amit lát
- **foglaljuk össze a mesét a végén**, mondja el miről szólt, mit jegyzett meg belőle, mi az, amire holnap is emlékezni fog
- szeretne-e ő is hasonló körülmények közé kerülni, **mint a mese szereplője**, mit csinálna másképpen az ő helyében?

Olvasást előkészítő gyakorlatok

Ki gondolná, hogy ennyi a titka gyermekünk olvasóvá nevelésének?

5 éves lányomat beírtattuk a múlt évben egy olvasást előkészítő kurzusra, hogy használhassuk az ott szerzett tapasztalatainkat a [SzóKiMondóka](#) anyagaiba is. Ami miatt megtetszett a program az, az volt, hogy a szülő részvételére épített. Együtt vettünk részt a foglalkozásokon, és heti 4 alkalomra kaptunk otthonra foglalkozástervet is. Meghallgattam a csomaghoz kapott, szülőknek szóló DVD-t, amelynek az üzenete ez volt: **legtöbb és legfontosabb, amit annak érdekében tehetsz, hogy gyermeked olvasóvá váljon, hogy rendszeresen olvasol neki.** Megnyugtató ez a gondolat, mert nem kerül semmibe és még én is élvezem.

***„Mondd el és elfelejtem; mutasd meg és megjegyzem;
engedd, hogy csináljam és megértem.”***

(Konfucius)

Az ott tanultak alapján leírtam Nektek néhány rövid feladatot is, amelyekkel előkészíthető és megszerettethető az olvasás, mint tevékenység, a betű-hang megfelelés és hangok felismerése, és amelyeket a kislányom is nagyon szeret:

1. K, mint kukorica - játékos feladatok

"Édes vagyok, bár sokan sóznak, sárga szemeim ehetők, csőben jövök eléd, vagy szemenként a pizzádon, de ki is pattogtathatsz, és akkor fehérré változom - nevem K (kö nem ká!) hanggal kezdődik. Na, hogy hívnak?" (kukorica)

Te is kitalálhatsz hasonlót, lényeg, hogy ne a megszokott, bé, cé, dé módokon mond ki a betűket, hanem csak a hangot mond, amit jelöl.

2. Hangfelismerő játékok

"Tapsolj, amikor hallod a k hangot a szó elején! Kendő, érem, Kázmér, kérem, lázmérő, kapa, apa...stb."

Próbáljátok ki más hanggal is!

3. Dramatizálás

Segíti az éppen elolvasott mese megértését, ha megbeszélitek az olvasottakat, vagy szerepjátékkal eljátsszátok a mese egy-egy jelenetét, vagy egészét. Segítenek a következő kérdések: *"Te mit csinálnál?"* vagy *"Szerinted hogy érzett?"*

4. Közös olvasás

Rövid szöveges könyveket olvashattok együtt oly módon, hogy az ismétlődő sorokat közösen mondjátok, vagy gyermeked mondja, ha már tudja, a soron következő szót. Az ismétlések amúgy is nagyon fontosak, lányomnak a Waldorf oviban egy hétig minden nap ugyanazt a mesét olvasták, ezért tudta megtanulni az [itt elhangzó mesét](#), nem mi magoltattuk be vele.

5. Mesediktálás

Adj neki témát, vagy kezd el a mesét, és ő pedig folytassa azt. **Diktálja le neked az általa írott mesét.** (Ne akard javítani, írd le pontosan, amit mond, sokat fog tanulni belőle, ha visszaolvasod neki a végén.) Ha kész vagytok, kérd meg, hogy illusztrálja is a könyvet. Ez szép ajándék a család bármely tagjának.

6. Betű pantomim

Ha gyermeked már ismer egy-két betűt, játsszátok el azokat, jelenítsétek meg együtt, használva az egész testeteket. Az I vagy T betűt egyszerű lesz megjeleníteni, de az M vagy A betűkhöz már ketten kelletek!

7. Keresd a szóban!

Ha már felismer egy betűt, írd neki olyan szavakat, amelyekben benne van az a bizonyos betű. De úgy, hogy ne csak a szó elején legyen. Először mutassa meg, hogy hol van az ismert betű. Aztán, már ha tudja, mondja meg, hogy hányadik helyen áll, vagy milyen betű van utána.

Milyen a jó gyerekkönyv?

Mint a gyerekeinek rendszeresen olvasó és folyton a könyveket böngésző szülő, nekem erről a kérdésről megvan a személyes véleményem. De szerettem volna jobban körbejárni ezt a témát. Mit mondanak a szakértők? És a szülők?

Kevés konkrétumot találtam erről a témáról hivatalos helyekről a kutatásaim során, a megfogalmazások általában óvatosak és általánosak. Egy helyen azt olvastam, hogy a szakma személyesen ismeri egymást, konkrétan az írók, az illusztrátorok, a kiadók, a kritikusok. Így nehéz konkrét dolgokat megfogalmazni anélkül, hogy azt valaki személyeskedésnek venné. Megkérdeztem hát a szülőket, a gyerekeket, az utca emberét. Véleményük szerint a jó mesekönyv:

- könnyen olvasható, értelmezhető,
- szerethetőek a főszereplői
- fejleszti a gyermeket,
- értékrendet tanít,
- szülőbarát is
- és megfelelően illusztrált.

Egy másik forrás azt nevezte jó gyerekkönyvnek, amelyik változatos, de nem bonyolult szerkezetű, fejleszti a szókincset, olvasásra sarkall. Elgondolkodtat, kérdéseket tesz fel. Egyes szakértők kiemelik a kulturális háttérrel, a magyar nyelv helyes használatát, a magyar szófordulatok és kifejezések alkalmazását, mert a könyvek beszélni is tanítanak, hiszen a mesék nagyszerű szókincsfejlesztő eszközök. Emellett a jó mesekönyv szórakoztató, ha lehetséges gyermeknek és felnőtteknek egyaránt. És persze megfelelően illusztrált.

De milyen a jó mesekönyv illusztráció?

Fontos, hogy pontos és értelmezhető legyen, nem láthat a rajzon mást a gyermek, mint amit olvas a szövegben. Az arány is fontos, hogy a szöveg és a rajz ne elnyomják egymást, hanem kiegészítsék egymás szerepét. Míg olvasunk, a gyermek szeme az illusztrációkat nézi, - fontos, hogy legyen ideje megemészteni

az egyes képeket, összerakni a fejében a szöveggel, kitölteni a fantáziájával azt, ami nincsen lerajzolva. Ha túl sok minden történik egy képen, akkor nem árt, ha ott csendben maradunk, míg szemlélődik, elmerül a részletekben.

A részletekre való odafigyelés képessége az olvasásra készíti fel, ezért fontos, hogy hagyjunk időt a rajzok megfigyelésére. Akár el is kezdhethetünk beszélgetni a rajzról, a meséről, az mindig jó, ha megállunk egy pillanatra az olvasásban és megbeszéljük a történeteket. De elrévedezhetünk egy festményen, vagy fényképen is, az is nagyszerű szórakozás.

Ugyanakkor az is fontos, hogy ne legyen a mese minden részlete lerajzolva, ugyanis csak akkor használja a gyermek a fantáziáját az egyes jelenetek elképzelésére, ha azokat nem kapja meg készen az illusztrációkban.

Rengeteg mesekönyv van a boltok polcain, sokszor nehéz a választás. De az egyik legfontosabb és legkevesebbet hangoztatott szempont, számomra legalábbis, az együtt eltöltött idő minősége. Én olvasom fel a mesét, velem beszélget róla a csemetém, tehát fontos, hogy én is tudjak vele azonosulni, nekem is tetszenek az illusztrációk, még akkor is, ha nem én vagyok a fő szempont. A közös meseolvasásban három szereplő van, aki olvassa a mesét, aki hallgatja és mesekönyv. Mindhárman kellünk ahhoz, hogy egy mindennapos, várt, rituálé legyen a közös olvasásból.

Ölbéli közös olvasás – amiben mások a SzóKiMondóka könyvei

Mi a szavakkal szeretünk játszani. Lerajzoljuk, mesébe foglaljuk őket, kimondjuk és a gyermekekkel is kimondatjuk akár meseolvasás közben is a lerajzolt szavakat.

A SzóKiMondóka könyvei alkalmat adnak a közös olvasásra, az írott szöveggel való ismerkedésre. Nem olvasni tanítunk, csupán ismerkedünk a szavakkal - jelentésükkel, kiejtésükkel és írott alakjukkal is, de ez az ismerkedés mindvégig megmarad a játékosság keretei közt. Idővel egy-egy szó, szótag, vagy betű kiemelkedik a betű rengetegből a gyermekek számára és sikerélményt ad nekik, ha felismerik nevük kezdőbetűjét, vagy az anya, apa, baba szavakat. Ezzel vizuális memóriájuk is fejlődik, és mivel a könyvek lapozgatása során nem csak a képeket nézik meg, közelebb kerül hozzájuk az olvasás, mint tevékenység.

A könyvek közös olvasása a legjobban úgy tud megvalósulni, ha gyermekünket az ölünkbe vesszük közben. Az ölbéli játékok tárháza ölbéli közös olvasással bővül. Gyermeink figyelme az előttük lévő könyvre irányul, s kérdezgetéssel, a soron következő szó kimondásával, együtt fejtjük meg a könyvet. Így gyermekünk részt vesz a mesélésben, a mese értelmezésében. Passzív befogadóból aktív részesévé válik a mesélés folyamatának.

A könyveink segítenek a gyermek figyelmének fenntartásában, a figyelem időkorlátainak feszegetésében. S míg így közösen, összebújva olvasunk, érzelmi tankunk is töltődik, gyermekünk érzi felé irányuló szeretetünket, testünkkel biztosítjuk számára a biztonság érzetét.

Nagyobb gyerekek egyre kevesebbet hajlandók ölbe ülni, pedig nekik is szükségük van a szüleik adta érzelmi biztonságra. A sok gyermeknevelési tanács közt egyre kevesebb szó esik arról, hogy milyen fontos felé irányuló szeretetünk kifejezése. A kisgyermekkorban kapott szeretet alapozza meg a kapcsolatunkat a kamaszkor idején. Ez segíti őket abban, hogy felnőve ők is szerető emberekké váljanak, s boldog emberi kapcsolatokat alakítsanak ki a körülöttük élőkkel.

A mi könyveink segítenek abban, hogy az olvasás élménye közös legyen, hogy egymásra figyeljünk közben, s akár a mese fonalán elindulva megtárgyaljunk aznapi történéseket, fontos eseményeket.

„A közös olvasás magával hozza a gyermek fantáziájának, szókincsének, kifejezőképességének fejlődését is.”

(Miller-Ferjentsik Viola)

Köszönjük, hogy letöltötted a „Hogyan válhat gyermeked olvasást szerető személyiséggé?” című SzóKiMondóka füzetünket.

Figyeld hírlevelünket, mert hamarosan újabb letölthető füzetrel jelentkezünk!

SzóKiMondóka

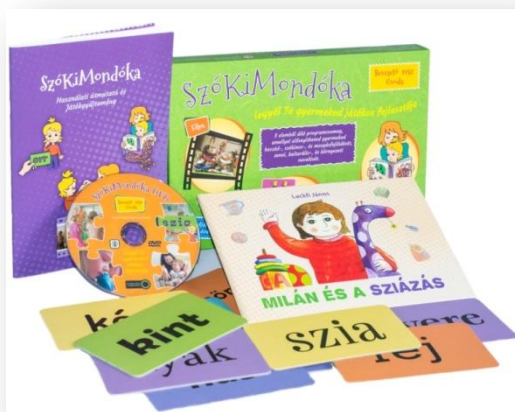
a világ szóról szóra

Váltsd be kuponkódod és 10% kedvezményt kapsz játékaink árából webáruházunkban! Kód: SZKMH10

SzóKiMondóka játékcsomag

Gyermeked unatkozik, körülötte halomban a szebbnél szebb játék, te már türelmetlen vagy, nem tudsz mit kitalálni mivel kösd le... Tudod, hogy valami fejlesztőset kellene játszani, de akármit veszel elő, két perc alatt megunja? És persze, Te is...

A SzóKiMondóka olyan interaktív, készségfejlesztő játék 2-5 éves kisgyermek számára, amellyel a szülők, családtagok bevonásával a gyermekek felfedezhetik az őket körülvevő világot: a beszéd, dalok, filmek és mesék útján. Egy szavakra épülő fejlesztő játék a mai képorientált világban.

Móna Manó mesék

Móna Manó meséinkben a világot szóról szóra mutatjuk be a gyermekeknek. Ahogyan Móna Manó az évszakokon át utazik, a gyermekek megismerkednek a 4 elemmel: a vízzel, a levegővel, a tűzzel és a földdel. Minden mesében tanulnak a természetről, a színekről, testrészeikről, és alapvető fogalmakról. A

színes, kiemelt szavak segítségével a gyerekek vizuális memóriája is fejlődik a szótagok, betű-hang megfelelések felismerésével.

Játékainkról tudj meg többet itt: <http://szokimondoka.hu/webaruhaz>